

mallorca socialista

Nº. 18 - Novembre 1979 - Edita: PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA - Preu: 25 Pts.

ENTREVISTA

VICENT VENTURA
ens parla de la
problemàtica del
País Valencià

(Pág. 3)

EDITORIAL

La responsabilitat en aquests moments

El "Consell de Direcció Política" del P.S.M. va decidir que se celebrés un Congrés Extraordinari, que serà el cinquè de la història del partit, els dies 21, 22 i 23 de Desembre. Els motius fonamentals d'aquesta convocatòria són l'endarreriment en la celebració de la segona part del IV Congrés, que és la que havia de donar les alternatives concretes que havien d'impulsar a gairebé tots els sectors de la societat mallorquina, a més de la nova situació derivada dels dos processos electorals i una situació econòmica canviant, així com altres qüestions que afecten directament al procés autònom.

Una de les conseqüències de no tenir les alternatives discutides i aprovades pel Congrés és que quan han anat sortint problemes, a vegades el PSM no ha tingut la presència deguda, sobretot tenint en compte els resultats electorals. En definitiva es pot parlar d'un desfasament entre uns resultats electorals i l'augment d'incidència del partit, tant a les lluites als diferents fronts com a la mateixa militància. Si bé és cert que hi ha hagut un creixement de militància i presència, aquesta no és la que realment pertoca fent una autocrítica que a tot partit socialista i nacionalista ha d'ésser uns dels elements essencials.

Les esperances posades en aquest V Congrés Extraordinari són de clarificació de les alternatives sectorials, de cada vegada de més importància pel que representa poder donar respostes clares davant temes puntuals com Ordenació del Territori, ecologia, agricultura, economia, etc. No menys important és adequar els Estatuts a les necessitats organitzatives del partit en base a un funcionament intern democràtic. De la mateixa manera s'ha de debatre profundament la ponència política. El PSM, com a partit socialista i nacionalista que lluita per la transformació de la societat, ha d'ésser capaç de donar resposta clara i realista a la conjuntura socio-política actual de Mallorca. De tots és sabut el que ha costat, d'ençà dels anys de la lluita clandestina antifranquista, organitzar un partit com a opció clara per la lluita d'alliberament nacional i de classe, així com el reforçament a través de les eleccions locals celebrades enguany.

Els militants del PSM tenen una greu responsabilitat en aquests moments, en tant que de les resolucions a les ponències dels Estatuts, i elecció a la Comissió Executiva se'n deriva una manera determinada d'incidència pública, de partit amb residus burocràtics o no, i d'un partit que estableixi unes bases sòlides ideològiques i de pràctica política, perquè a través de la participació popular es pugui anar transformant la realitat mallorquina i acostar-nos a un model de socialisme autogestionari profundament democràtic.

SALMA, un transport LENT, CAR i DOLENT

fruit d'una mala administració i...

ampla informació pàgines centrals

Ja tenen Estatut...

Per: Eberhard Grosske Fiol

(Pág. 3)

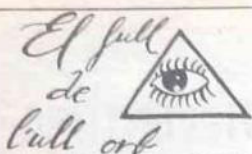
Sobre el procés de Bilbao i l'avortament

(Pág. 2)

V Congrés

El Consell de Direcció Política del Partit Socialista de Mallorca va acordar la celebració del Congrés Extraordinari del Partit els dies 21, 22 i 23 de Desembre, on es debatran les ponències que fan referència a Anàlisi Política, Organització, Economia, Pagesia, Sanitat, Dona, Política Municipal, Ordenació del Territori, Cultura, Emigració/Immigració, Propaganda Mallorca Socialista, etc... D'aquests treballs sorgiran les línies mestres a seguir i les diferents actuacions concretes a realitzar, així com la nova organització.

Redacció

Ja se poden preparar tots aquests, perquè n'hi deu haver, que deuen trobar una exageració les protestes que tornen començar a aparèixer a la premsa diària contra la presència de mariners ianquis als carrers de Ciutat. S'hi posaran la mà si arriben a aficar-nos dins l'OTAN! Supòs que no deuen ésser gaire viatjadors, perquè sinó ja se preocuparien més de que Ciutat o qualsevol altre endret de Mallorca, no tornàs com Nàpols, qualche poble sard, o una segona Rota, llocs d'entreteniment dels americans, cabarets, borratxeres ianquis pels carrers, actituds de prepotència...

I ja podem anar vius, perquè ningú no hi pensa i és això que cerquem: que no hi pensem i enflocar-nos-ho quan estiguem ben embadalits amb qualsevol doi. Ara les cartes de protesta als diaris són de pares i mares escandalitzats que com a bons apolítics no veuen les arrels de la qüestió, no veuen que això que tenim ara no serà res devora allò que es prepara.

La gent no posa molt bona cara en topar-se pels carrers amb els al·lotots americans dels portaavions, estibats de bombes (qualcuna n'hi deu haver d'atòmica, i les altres ja estan bé), ara pensau la que posaran en tenir aquí prop una base militar naval i aèria amb tots els seus "serveis" suplementaris...

Ja vos ho diu l'ull orb, que no ho és tant; ens hi posarem la mà si no feim el cap viu. Ja ho poden dir a tothom.

L'ULL ORB

mallorca socialista

Publicació del Partit Socialista de Mallorca.

Responsable:
Rafel Oliver Piguillen

Consell de Redacció:

Antoni I Alomar

Joan Perelló Ginard

Damià Pons Pons

Publicitat: Josep Pascual i Torres

Responsable administració:

Conxa Forteza

Col·laboradors:

Joan Adrover, Miquel Adrover, Victor Alomar, Jaume Armengol, Daniel Bastida, Josep Bernat, Margalida Bujosa, Llorenç Capellà, Margalida Capellà, Joanot Colom, Guillem Coll, Jaume Corbera i Pou, Assumpció Cortés, Joana Ma. Fiol, Climent Garau, Eberhard Grosske, Pere Jofre, Miquel Llombès, Josep Maria Llombart, Isidor Mari, Joan Mesquida, Santiago Miró, Llorenç Mora, Jaume Morey, Andreu Murillo, Andreu Oliver, Biel Oliver, Jaume Obrador, Guillem Ponsar, Damià Ferrà - Ponç, Pere Sampol, Antoni Serra, Sebastià Serra, Jaume Sureda, Joan Tortella, Francesc Trobat, Jaume Vidal.

Corresponsal a Catalunya:
Lluís García Sevilla
Corresponsal del País Valencià:
Antoni Ortega
Fotografies:
Pere Escalés

Edita:
Partit Socialista de Mallorca
Redacció i administració:
Carrer Temple, 7, Ciutat de Mallorca.

Tel. 22-14-14 - 221626

Imprimeix:

Editoria Balear S.A.

Dipòsit Legal: PM 511-77

L'Autonomia a Catalunya

Catalunya ja és autònoma. Malgrat la intransigència de l'Espanya feixista i de l'oposició d'alguns nuclis de l'esquerra molt respectables, Catalunya avança. Ignor on acabarà el procés engegat a la terra germana, a la terra pròpia de Catalunya, per saber si tenen raó els apocalíptics que veuen "la España rota" o els pessimistes que, ben al contrari del ramat d'apòstols patrioters que hem sofert quaranta anys, ploren per una Catalunya que ha venut el seu voluntarisme revolucionari per un plat de lletilles. De fet no m'importa gaire, perquè dins l'ànima de Catalunya hi glaiteix la voluntat de sobreviure malgrat tots els entrebancs històrics. Cal tenir confiança en un poble que ha sofert tant. Jo n'hi tenc, i tot i que estic convençut que l'actual Estatut de Sau no articula els drets d'una nació sobirana, seria absurd negar que reuneix uns avantatges que cal exhaurir, abans de llençar-lo al poal del fens. La construcció del Paísos Catalans, a la qual particularment no renunciï, implica l'aprofitament de tots aquells guanys, petits o grossos, aconseguits. Catalunya, els Paísos Catalans, eren uns dels somnis que ens permetien sobreviure la llarga nit de la Dictadura. Tal volta el somni ens feia veure miratges, que ens tapaven la cruel realitat d'un poble sotmès a la degradació cultural del feixisme. Vull dir, i ho afirm convençut, que els Paísos Catalans existeixen, però cal redescobrir-los a l'esguard de les grans majories de la

població. No vull pecar de pessimista, perquè no ho som. Però no voldria que el voluntarisme sobresortís per damunt la visió realista que exigeix el nostre poble. Decantem Les Illes Balears, esperançadorament obertes a un procés de conscienciació nacional. Decantem el País Valencià, sacsejat per la intolerància feixista, ara que pretén aprofundir la seva realitat catalana. Pensem en Catalunya. En la Catalunya gresol del nacionalisme i que ha descobert Mallorca a tants i tants de mallorquins. ¿Estava capacitada en aquests moments Catalunya per aspirar a un estatut més ampli que l'actual? La resposta ha de ser rotundament afirmativa. Catalunya podia aspirar a més, perquè té estructurat un cos social capaç d'assolir la independència sense massa ensurts. Però pensem ¿estava capacitada Catalunya per exigir la independència? No. No compta amb cap mecanisme de defensa capaç de fer prevaler el dret de la raó ni el poble està preparat psíquicament per resistir les tensions que es derivarien de la pretensió independentista. Cal ser pràctics. Catalunya i els Paísos Catalans, s'han de començar a construir passa a passa. Amb fermesa, però sense oblidar que som un poble que ha caigut massa vegades. Des del Compromís de Casp, passant per la Guerra de Successió, pel desembarc de Prat de Montolí, per la revolta de l'any trenta-quatre i per la mateixa Guerra Civil, els esdeveniments històrics ens han estat adversos.

Així, la nostra història és la història de l'adversitat, tot i que cada cop de falç sobre la nostra espatlla —perquè nosaltres n'hem donat ben pocs de cops de falç— ha suposat un reforçament de la insubornable voluntat de ser lliures. Potser sigui aquest, un dels trets més admirables del poble català: lluny de tombar el coll després de qualsevol entrebanc, s'ha enfortit en la derrota. A posta cal saludar al recobriment de les institucions autonòmiques de Catalunya amb l'alegria que suposa el fet que s'hagi acabat l'etapa de resistència del poble català. A partir d'aquest vint-i-cinc d'octubre, Catalunya inicia el seu enfortiment i estarà en mans dels polítics que la representin, el gradual augment de competències. El primer any de la mort del General Franco, quan Catalunya es disposava a celebrar la primera Diada sense que l'apuntassin a ferir els fusells dels ocupadors, vaig demanar-li a Josep Benet fins a on arribarien els polítics catalans en les seves reivindicacions. La resposta fou clara i segura: fins allà on el poble català vulgui. I el poble vol. Ara ha dit sí a l'Estatut de Sau, perquè sap que és la primera glopada d'aire fresc que respira després de quaranta anys. El que voldrà demà ell mateix ens ho farà saber, a mesura que tenguim oportunitat d'aprofundir en el coneixement de les seves arrels culturals.

Llorenç Capellà

Sobre el procés de Bilbao i l'avortament

El procés contra onze dones a Bilbao, acusades de pràctiques avortives ha provocat per tot arreu de l'Estat Espanyol una mobilització sense precedents a favor de la despenalització de l'avortament. Aquesta mobilització, iniciada des d'un principi per les organitzacions feministes, ha aconseguit una transcendència pública inusitada. Les manifestacions contínues de milers de dones, les tancades, els encadenaments i els dos documents signats per 1357 dones i 1200 homes, declarant les primeres haver avortat i els segons haver ajudat a avortar, ha portat el govern a una situació tan conflictiva que s'ha vist obligat a ajornar el judici "sine die".

Els dos partits majoritaris de l'esquerra, PSOE i PCE, que, malgrat els seus programes electorals i una vegada haver obtingut el vot de les dones havien deixat de banda les reivindicacions d'aquestes, s'han vist obligats a posar de nou damunt la taula el tema de la despenalització de l'avortament i comprometre's a defensar-la activament.

L'avortament és la sortida extrema. A

cap dona li agrada avortar i, no obstant això, es calcula que, només a l'Estat Espanyol, es produeixen prop d'un milió d'avortaments o d'intents d'avortar a l'any. Milers de dones moren a causa de les condicions en què s'efectua. Per això cal despenalitzar-lo. Però les feministes som ben conscients que només una conscienciació de totes les dones i homes pot evitar l'avortament, conscienciació no sols referida als anticonceptius, sinó que, bàsicament, qüestionï el model de sexualitat imperant: la penetració intravaginal. Cal que els homes comencin a ser conscients que per a la immensa majoria de dones la penetració no és la pràctica sexual més satisfactòria i sí, en canvi, la més dramàtica. Per la penetració les dones ens hem de ferir de pastilles, o hem de sofrir les molèsties d'un dispositiu uterí ("esterilet"), o hem de viure en tensió unes relacions en els dies no crítics (mètode Ogino) que falla més d'un 50 per cent de vegades, etc. o, en els casos extrems, hem d'avortar, si no volem tenir un fill no desitjat i imposat, amb totes les conse-

qüències físiques o psíquiques que això comporta.

I tot això, per què? Per un model de relació que no és ni molt manco el més gratificant per a nosaltres. Les dones hem de començar a imposar la necessitat de viure la nostra pròpia sexualitat, hem de deixar d'estar en funció de l'home, hem d'aprendre a dir "no" quan se'ns exigeix una pràctica sexual que no ens satisfà, i que ens reporta una sèrie de conseqüències nocives per al nostre cos que els homes mai no estarien disposats a passar per nosaltres.

Així doncs, cal que les dones i els homes duguin a terme una lluita activa a favor de la despenalització de l'avortament, però mai sense oblidar la vertadera rel del problema: el model de sexualitat imperant.

Aquest article ha estat elaborat pel grup de dones tancades a l'Ajuntament de Ciutat durant tot el dia 27 d'octubre en solidaritat amb les 11 dones que han d'ésser processades a Bilbao per pràctiques avortives.

ANTIGA IMPREMTA

oler

TREBALLS COMERCIALS, EDICIONS DE LLIBRES,
POSTERS, ADHESIUS...

C/. Arquitecte Reines, 2 - 4 - Telefon 214431 - Ciutat de Mallorca

SUSCRIBIU-VOS
A UNA REVISTA AL SERVEI
DE LA NOSTRA CULTURA
DEL NOSTRE POBLE

lluc

Apartat 619
PALMA DE MALLORCA

VICENT VENTURA

ens parla del País Valencià

Començem la publicació d'una extensa entrevista amb Vicent Ventura realitzada pel nostre corresponsal al País Valencià Antoni Ortega i que per raons tècniques ens veim impossibilitats de reproduir-la íntegrament.

MS— Quina serà la problemàtica actual en el País Valencià?

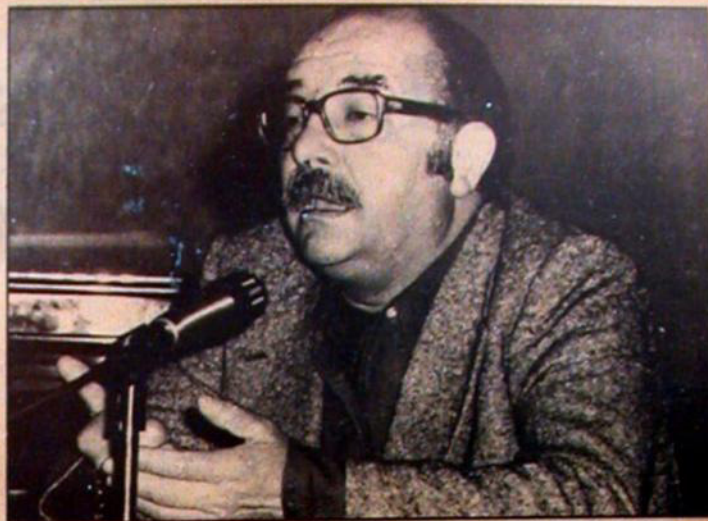
VV— En primer lloc s'ha de pensar un poc en el que ha passat aquí i a altres llocs dels Països Catalans, al Principat i a les Illes. A les Illes han tingut més sort, que el Partit Socialista de Mallorca ha pogut ser ell mateix, com a partit no vinculat amb el PSOE, acl— aquesta era la meua proposta quan estava al PSPV, i no va ser acceptada, per diverses raons— hi ha via una confusió, no era només aquesta qüestió la que es plantejava, es plantejava a més la qüestió de la direcció, si havia de ser col·legiada o no havia de ser col·legiada, jo era partidari de que no fos col·legiada, era un criteri general, i naturalment ho proposava jo perquè era l'únic que no tenia ganes de ser-ho, per lo tant tenia algunes avantatges, bé, també tenia algunes raons, el no ser del partit, però per diverses raons, sobretot perquè ja s'anava cap a la integració en el PSOE, que era la proposta d'Ernest Lluch, que aleshores estava aquí, ell volia seguir un model català, perquè en el fons tenia raons de militància, al Partit Socialista de Catalunya, i al Partit Socialista del País Valencià, cosa que jo vaig denunciar i no se'm va fer cas; aleshores això així va esser, l'entrada del partit en el PSOE; aleshores hi havia un nucli nacionalista que va desaparèixer o va quedar integrat dins el PSOE, però molt disminuït per raons purament estructurals dins l'àmbit del PSOE: no es l'àmbit

més adequat però han de desenvolupar el nacionalisme i, bé, va quedar pràcticament el camp d'un partit autònom les forces del qual demanen un nivell de consciència nacional i de consciència marxista més elevada de la mitjana i per tant tampoc, anava creixent en aquests moments; hi havia una crisi interna molt forta.

I per altra banda hi havia un nucli de nacionalistes que hi havia estat sempre, que hi havia hagut sempre al PCPV, per exemple, quan no era encara Partit Comunista del País Valencià, era Partit Comunista d'Espanya i estava molt més a dalt. És sumament important el nacionalisme del País Valencià d'abans de la guerra i prou important el Partit Comunista i llavors aquesta tradició no s'ha perdut; hi va haver el Grup d'Estudis Gómez-Nadal que publicava coses a "Cal dir", una revista del partit comunista que va desaparèixer—just anam per aquí— era massa nacionalista des del punt de vista de la lluita interna que tenia, igual que el PSOE, entre el que diríem els tradicionalistes de la vella guardia, però llavors no hi ha res que sigui blanc o negre, tot està molt més mesclat, és a dir, la vella guardia, el PC i el PSOE estan en contra... són autonomistes estrictament i encara no són en absolut nacionalistes i a més a més estan fots perquè han estat desplaçats per gent més jove. Vol dir que tot és un conjunt de coses i d'ambi-

cions personals i estan també barrejades en posicions ideològiques aparents o certes, vés a saber... La crisi del PSOE última que ha produït l'eixida de l'alcalde Martínez Castellanos; hi havia també aquest problema; el de Pastor, etc. Bé, des del punt de vista d'un nacionalisme d'esquerres que és l'únic possible, perquè el nacionalisme de dretes és impensable—i el nacionalisme

espanyol és de dretes—, el d'esquerres pot ser un nacionalisme dels Països Catalans, pot ser un nacionalisme del País Valencià en primer lloc. Naturalment, aquest problema dels PPCC és un problema que agreuja la qüestió perquè els partits parlamentaris que assumeixen l'Estatut i assumeixen la unitat cultural entre el Principat, les Illes i el País Valencià ni assumeixen una part del que resulta d'això ni assumeixen que això tinguí una concreció possible en un futur, que es pugui dir PPCC com deim nosaltres o que es pugui dir de qualsevol manera jo crec que és una incoherència no assumir-ho però el fet és que no ho assumeixen per por a la impopularitat que els pugui atreure això. Jo crec que seria un error molt greu; que si l'esquerra vol aparèixer d'un mode que no és l'esquerra, sempre serà fotut i la dreta vol aparèixer com una altra cosa sempre serà fotut i es confundiran. Per a mi, per exemple, l'Estatut que al referèndum hi ha hagut a Catalunya el baix nivell de participació indepen-

dentment de l'aigua caiguda és una broma parlar de l'aigua— com ha dit algú a Anglaterra hi cau molta més aigua i no representa cap problema. Jo crec que és un problema de l'ambigüitat, la gent ha vist que allò era molt ambigu, a part del treball lamentable que ha fet Tarradellas, ja que a part d'això hi ha l'ambigüitat dels partits parlamentaris, no són ni carn ni peix, i al final la gent no sap a qui ha votat. I és curiós que l'abstenció ha estat més elevada als catalans de sota-rel que als catalans immigrants. I això m'indica una cosa curiosa que la defensa d'un nacionalisme alliberador—per exemple CC OO ho té molt clar— el nacionalisme és una cosa de lluita, una arma de lluita pel seu alliberament (de la classe treballadora). Al PC i al PSOE els falta convicció de partit d'esquerra, l'esquerra és una cosa molt clara, és la defensa dels drets dels treballadors, és la llibertat de la classe treballadora.

Antoni Ortega

Neix a Castelló de la Plana l'any 1924. De jove treballa com a sastre, "botones" de banc, obrer metal·lúrgic... i a la fi es fa periodista.

La seva trajectòria política comença amb la influència de la seva família, de tradició carlina, tendència de la qual ell es va separant fins que és obligat a deixar el partit per les seves idees més a l'esquerra que aquest partit.

L'any 1962 pertany al Partit Socialista Valencià i el 70 crea els Grups d'Acció i Reflexió Socialista.

Es detingut tres vegades i es passa un mes a la presó per la seva participació en les CC.OO. de València, l'any 1964.

Com a escriptor ha fet dos llibres: "Política per un país", i "El País Valencià". Ha col·laborat amb les revistes Canigó i Serra d'Or i col·labora als diaris: El País, La Vanguardia, i l'AVUI.

C. O. P. E.
MALLORCA

**RÀDIO
POPULAR
DE MALLORCA**

**és popular i és
de Mallorca**

Ja tenen Estatut...

L'abstenció, fidel campanya d'aquesta democràcia "nostra", ha presidit l'aprovació dels estatuts d'Euskadi i Catalunya.

Poc més d'un 50 per cent de l'electorat ha dit sí en els respectius referèndums.

Ara, després d'aquesta grisa i, malgrat tot, històrica jornada, Euskadi i Catalunya ja tenen Estatut.

Es evident que la dinàmica nacionalista als 2 països ha tingut, i té, un caire prou diferent. La lluita armada, la permanència i enfortiment de forces polítiques estrictament nacionals, etc., ha duit com a conseqüència que (el que diuen) "problema basc" tenguí molta més entitat i virulència que el derivat de les aspiracions autonòmiques de Catalunya.

En aquest sentit, hauria bastat l'abstencionisme d'Euskadi i l'esquerra, com a força genuïnament nacional i d'esquerres, per a involucrar el procés autonòmic d'Euskadi en una dinàmica d'imprevisibles conseqüències.

Per contra, l'abstencionisme català, respon més aviat a un procés de descentralisme de la política que ha anat en lent i progressiu "creixement" des d'aquell 20 per cent del 15-J del 77 fins a aquest 40 per cent del passat 25 d'Octubre.

UN DENOMINADOR COMÚ

Ara bé, l'anàlisi d'aquestes diferències no poden ocultar-nos el que és més essencial: el tipus d'Estatut que era sotmès a l'aprovació dels pobles basc i català.

"De aquells pobles nascien estos llochs" diuen els castellans. Ido, d'aquella "pobles" constitucionals han nascut aquesta "llochs" estatutària. Situat amb una mica de perspectiva històrica, és evident que els estatuts de

Per Eberhard Grosske Fiol

Gernika i Sau—com la mateixa Constitució de la qual són fills—no suposen cap ruptura amb el passat estat centralista; suposen, això sí, una importantíssima reforma que, a la vegada, pot servir d'eina per a futures reformes, o ruptures.

La llarga, precisa i cuidada operació reformista, iniciada l'any 76, s'està consumant. El poble hi assisteix expectant, potser que, inclús, amb aires d'aprovació... però el que ja no fa el poble, és participar.

I A CA NOSTRA... QUÈ?

El cas de Mallorca i la resta de les illes és, lògicament, prou diferent.

Aquí el problema ve agreujat pel deficient arrelament del nostre projecte de reconstrucció nacional. La política en general i l'autonomia en particular continua navegant a les nostres terres per les rutes estrictes de la "superestructuralitat".

A les portes d'iniciar el procés autonòmic tot està pràcticament per fer.

Només una ambiciosa operació, en extensió i profunditat pot aconseguir "treure l'Estatut al carrer", explicar a la gent com l'Estatut és una peça essencial per a donar solucions reals als problemes i reivindicacions de les classes populars i, en definitiva, per avançar en el camí de l'autèntica democràcia i l'autogovern.

No cal ni tan sols mencionar la greu responsabilitat que en aquest sentit, descansa sobre el PSM.

Mentrestant els parlamentaris, de les seves reunions a porta tancada, reivindiquen el protagonisme i les prerrogatives que, a la redacció de l'Estatut els atribueix l'apartat segon de l'article 151 de la constitució.

Beati pauperes spiritus!

**TELES MALLORQUINES
I ROBA DE LLENGOS**

a
**CAN
OLIVER**

**Carrer Victòria. 1
Tel. 631288 Soller**

SALMA, un transport LENT, CAR i DOLENT

fruit d'una mala administració i...

Les causes d'aquests continus augmentos es valoren de distinta manera segons els diferents sectors consultats. Fonamentalment, aquestes se situen entre l'escàs proteccionisme estatal o municipal del transport públic, la possible corrupció o deficient gestió d'alguns membres de l'empresa. L'interès per part d'alguns sectors que no funcioni una empresa sense capitalista així com els interessos particulars per obtenir una tallada de la major empresa de transports de l'illa.

Per parlar d'aquests i d'altres temes ens hem entrevistat amb Josep Alfonso Villanueva, director tècnic de SALMA i cap de serveis d'assumptes econòmics. El motiu de que només reproduïm aquesta entrevista —malgrat que n'hem mantingudes d'altres sobre aquest mateix tema— no és ni molt manco amb ànim de parcialitat sinó que per raó del càrrec que ocupa és el que ens ha facilitat més informació. Una informació emperò que més endavant contrastarem amb la

obtinguda en diverses fonts entre les que es compta amb uns treballadors disconformes amb la direcció de l'empresa i que, per raons òbvies, no ens han volgut donar el seu nom.

FULMA, UNA ENTITAT QUE CONTROLA SALMA?

—La Fundació Laboral Mallorca té com a finalitat la realització d'Obres socials per als treballadors, sembla esser però que les seves funcions s'amplien cap al control de SALMA, aprofitant el retard produït en la democratització dels estatuts de FULMA.

—FULMA controla el 83 per cent de les accions de SALMA, ara bé, aquesta fundació està formada exclusivament per tots els treballadors de SALMA i només realitza obres assistencials. És cert, que en algun moment ha intentat exercir poder sobre SALMA però de fet no l'ha exercit.

—És a dir, FULMA qui fa uns quans anys va reco-

llir doblers entre els treballadors per a construir vivendes comprant un terreny que després de tenir-lo un temps i no construir-s'hi les cases es va revendre, a la vegada que es tornaven els doblers als treballadors?

—No va esser FULMA sinó una cooperativa que es va intentar constituir. Ara bé, els terrenys no es varen comprar degut a que varen fracassar els intents per obtenir una sèrie de crèdits amb els que es pensava comprar uns terrenys en el Polígon de "La Paz", tornant-se els doblers al treballadors.

—Passem a l'economia de SALMA concretament. M'agradaria saber si és cert que malgrat les contínues pujades a final d'any encara se deuran 40 milions a la Seguretat Social i 135 milions al Ministeri de Treball.

—S'ha de tenir en compte en primer lloc, que SALMA va néixer sense que cap accionista hi posés doblers, comptant només amb un préstec del Ministeri de

Treball de 131 milions. Muntarem l'empresa amb un cost de 170 a 180 milions. Aleshores durant 2 o 3 anys tothom cobrava salaris baixos i això serví per poder invertir uns 120 o 130 milions. A partir del 76-77 la inflació s'ha disparat i la crisi econòmica incideix molt fortament degut al número de treballadors que se'n van. El nombre de passatgers comença a baixar en raó d'un 10 per cent acumulatiu a partir del 73. SALMA entra en una època de pèrdues que pensam que haurien d'estar cobertes per l'Ajuntament segons la nostra interpretació del contracte. L'Ajuntament no ho interpreta així degut a que fins l'any 77 no intervingué en la fixació de tarifes, SALMA com una solució per seguir mantenint-se ha demanat una moratòria en el pagament de la Seguretat Social.

—El que passa és que molta gent no pot entendre com pot haver-hi tantes pèrdues, quan hi ha entrades per publicitat, s'augmenten continuament les tarifes i el servei no millora sinó que és pitjor i més car que el d'altres ciutats com, per exemple, Barcelona.

—Si miram el cas de Barcelona, és cert que les tarifes són 3 ptes. més baixes però l'any 78 presenta un balanç de pèrdues de 5.102 milions de ptes. pèrdues que paga l'Ajuntament, cosa que no passa a Ciutat.

Cal dir, que no és l'empresa la que fixa les tarifes sinó l'Ajuntament o el Govern, els quals poden optar per una tarifa política o per una tarifa econòmica. Nosaltres ens estimaríem més que optés per una tarifa política perquè això afavoreix el transport públic però

aquest punt no és competència nostra.

LA LÍNIA DE SON CLADERA RESULTA ECONOMICAMENT INTERESSANT DINS EL CONJUNT DE L'EMPRESA

—Aleshores, per què es manté una línia com la de Son Cladera, ja coberta pels autobusos Cloquell i per la que SALMA demana 12.500.000 ptes de déficit?

—Nosaltres, que jo sàpia no hem demanat res per cap línia determinada sinó que hem reclamat una subvenció per a totes les línies de SALMA, en general.

D'altra banda, l'explicació de la línia de Son Cladera és ben senzilla: una línia té un cost global determinat que ve donat per dues qüestions, el cost d'exploació directa (número de kilòmetres, treballadors, etc) i els costos indirectes (tallers, administració, direcció). A la línia de Son Cladera el cost directe és bastant inferior al rendiment de la línia, per tant, dins el conjunt de l'empresa resulta interessant. Això no vol dir que la línia comporti guanys sinó que és interessant dins el conjunt de l'empresa.

—S'ha pensat, al manco en la possibilitat d'emetre bons?

—L'Ajuntament està considerant la possibilitat d'establir uns bons amb els quals el preu del billet podria resultar a unes quinze ptes. El manteniment d'aquest preu polític aniria a càrrec de l'Ajuntament així com el muntatge de les màquines de control que suposen una inversió de deu milions de ptes.

Des de l'any 71 SALMA ha augmentat el 40 per cent. La data del 28,5 per cent i ja es parla d'aquest any. D'aquesta manera un preu vertaderament molt públic ni, sobre tot, les h

—Veritablement, són prescindibles aquestes quines tan cares?

—Absolutament imprescindibles per dues raons: per evitar la feina i la rapidesa d'accés i per facilitar control.

—Per aquests mateixos motius és s'ha pensat en la possibilitat de tornar a posar el cobrador amb la finalitat d'evitar que els autobusos SALMA passin tant de temperatures a les parades?

—El tema del cobrador està superat a nivell mundial. El que s'ha d'intentar és que el conductor tenguin cada vegada menys feina mitjançant la mecanització.

—Essent SALMA una empresa laboral ¿quina participació tenen els seus treballadors en les gestions de l'Ajuntament, la contractació de publicitat, l'augment de tarifes, etc?

—Tenen tota la participació degut a que el Consell d'Administració està format íntegrament per treballadors. Jo noestic dins el Consell d'Administració iestic en tant les gestions amb l'Ajuntament perquè són purament tècniques. Ara bé abans tancar qualsevol acord primer ho ha d'aprovar el Consell d'administració iprés l'Assemblea.

—Com és emperò que una empresa d'aquest tipus ha un ventall salarial tan ampli que va de 20.000 a 120.000 ptes?

—Que jo sàpia això no és així. En aquests moments els peons cobren vint i tres busques mil de ptes. El director general de l'empresa ens cobra 87.000 sense tenir en compte en

UNA CASA ESPECIALITZADA EN ALTA FIDELITAT

imagen y sonido

- * So Professional
- * Lloguer de pel·lícules
- * Cinema
- * Alta Fidelitat
- * Televisió
- * Discs
- * Servei Tècnic Propi

Carrer Antoni Marquès Marquès, 4 — Tel. 296174

CIUTAT DE MALLORCA

LINEAS		Pasos afectados	Pasos ocupados	% ocupació
N.º	Denominación			
1	Paseo Marítimo	1.594.330	345.517	20,40
2-3/13	Illetes - Pont d'Inca	6.766.160	6.240.489	92,23
4	Génova	1.976.475	392.908	19,88
5/15	Son Dureta - Ca'n Pastilla	6.907.426	5.342.309	77,34
6	Son Espanyolet	1.569.135	113.634	7,24
7	Son Vida	2.437.032	991.279	40,68
8	Son Roca	8.252.639	2.475.948	30,60
9A	Ca's Capliscol	4.351.026	977.335	22,46
9B	Ca's Capliscol	2.424.845	356.382	14,70
11	Son Cladera	3.096.514	469.061	15,15
14A	La Soledad	4.582.575	1.580.418	34,49
14B	La Soledad	4.105.885	817.229	19,90
16	Establiments	2.002.956	585.089	29,21
17A	Aeropuerto (1)	369.088	30.364	8,23
17B	Aeropuerto	1.858.434	328.911	17,70
17B	I.N.G.I.M.A.	846.946	108.946	12,86
19	Facultad de Ciencias	104.682	19.617	18,74
20	Calvià	233.454	103.062	44,15
21	Palma Nova	4.219.886	2.308.038	54,69
22	Portals Nous	474.208	92.526	19,51
	TOTAL	56.273.696	23.679.362	42,08

quadre, I

estat els preus dels billets en un promig anual pujada, de tres ptes., ha suposat un increment d'un augment de dues a tres ptes, per a finals situarà el preu del billet entre 20 i 21 ptes. que de cap manera afavoreix el transport dels que estan obligats a utilitzar-lo.

Estes xifres l'antiguetat, les dades dobles... La relació està de 1 a 3 encara que de noms només n'hi ha tres a l'empresa mentre que els conductors, que són uns dos-cents, cobren més de 41.000 ptes. Estan en relació 1 a 2, amb una diferència ben important, jo tenc plena dedicació i si faig hores extres no les puc cobrar. En canvi els conductors que fan 10 minuts extres cada dia els cobren, de forma que jo seria la mitja de percepció d'un conductor a SALMA és de 55.000 ptes. Evidentment, la diferència de preus amb el peó és més gran però només són tres persones.

—Es parla també, de que hi ha gent que cobra sense que la vegi mai per l'empresa. —Jo puc garantir que no és cert. Tots els treballadors de SALMA piquen rellotge menys els conductors que no d'estar al carrer a una hora determinada. —Quins ingressos obté SALMA per publicitat?

—El contracte per autobus i mes és de 4.800 per exterior i unes 1.000 ptes. als anuncis interiors. —¿Penses que pot haver-hi cap interès, extern o intern a l'empresa, en que no funcioni una empresa sense capitalista?

—Jo crec que hi ha diverses opcions sobre el tipus d'empresa. N'hi ha una molt clara, amb la que hi ha un total acord d'acord és la d'autogestió que és molt difícil de posar en pràctica però que realment és la pena i és una experiència molt positiva. És una opció meua que comparteix, 500, 600, 700... Amb algu-

nes il·lites internes per tenir més o manco poder. De cara a les centrals sindicals, doncs, no crec que hi hagi cap problema.

Pel que fa a les empreses, veuen a les laborals com uns però semipúblics i hi ha una illa, en primer lloc de l'empresa privada contra l'empresa pública, però que no és d'avui sinó que ve d'enrera. És un tema que es discuteix que no passa d'aquí.

Evidentment als empresaris els cau com una puntada de peu que els treballadors gestionin l'empresa degut a que tiren per terra la mística de l'empresari.

D'altra banda, és cert que a Mallorca hi ha una illa d'interessos concrets, com és en el cas de les línies de Ca'n Pastilla i Ca's Català i aquí ja no es tracta d'empresa laboral o no sinó d'una empresa que té unes línies que serien llepolies per a altres empreses privades amb certes influències. Empreses com la de Catalina Marqués que no és una empresa petita contra SALMA sinó que pertany al finançament Carrión de Valladolid, Bibiloni de la casa Ci-

promissaris heretada directament pel Sindicat Vertical, amb un sistema d'eleccions que les centrals sindicals el consideren no democràtic i que la illa mantinguda entre aquests, a ran de la convocatòria d'eleccions a principis d'aquest any, va motivar que FULMA amb el seu secretari, Martín San Segundo, com a capdavanter presentés una instància al Ministeri de Treball demanant-li que prengué les mesures oportunes "para que las centrales sindicales no se inmiscuyan en los asuntos internos de FULMA". La impugnació d'aquestes eleccions, emperò va fer que fossin anul·lades pel Minis-

ter en aquest moment el que ens interessa destacar és el fet que en Cloquell afirma tenir guanys amb els seus sis autocars —que no duen propaganda— i 11 xofers que cobren unes 40.000 ptes. En Cloquell ens manifestà també que ell seria capaç de mantenir SALMA amb aquesta tarifa i sense pèrdues. Afirmació que també realitzà la Federació de Transports l'any 77, oferint-se a l'Ajuntament per dur SALMA sense pèrdues, encara que val a dir que aquesta afirmació no anava acompanyada de cap estudi econòmic.

De tota manera el que sí és cert és que la línia de Son Cladera, comparada amb les que arriben a altres barris de Ciutat dona un dels índexs d'ocupació més reduïts (veure quadre 1, extret de la Memòria de SALMA de 1978)

ELS "PASSES" PER ALS JUBILATS

La comissió de Circulació i transports ha aprovat pagar a SALMA 2.600.000 ptes. pels "passes" dels jubilats emprats durant dos mesos. Per arribar a aquest càlcul SALMA realitzà una estimació de dos viatges —un d'anada i un de tornada— diaris per jubilats, l'Ajuntament el rebalixà a un i mig diari encara que Na Catalina Moragues ens manifestà que possiblement aquest càlcul és exagerat i que a partir d'ara s'establirà un estricte control.

TREBALLADORS DISCONFORMES AMB LA DIRECCIÓ

Alguns treballadors de SALMA que afirmen representar un nombre important d'altres treballadors ens han manifestat el seu descontent per la manca de l'empresa, la poca participació que tenen en les decisions preses per aquesta, el seu convenciment ara que amb un altre tipus de gestió l'empresa no tendria pèrdues i podria anar pagant els deutes així com la seva creença de que es paguen primes al marge de la taula salarial i, fins i tot, que es reparteixen sobres a persones que no treballen. Tot això emperò no ho hem pogut comprovar ja que aquests mateixos treballadors ens neguen a facilitar-nos les proves que afir-

men tenir. —L'única cosa que hem aconseguit és el conveni d'enquany, veure quadre 2, en el que es pot comprovar que el ventall salarial és molt ampli, fet que també ens han criticat aquests treballadors.

De tota manera, el que sí hem trobat darrera les seves i d'altres declaracions d'alguns dels entrevistats és la impressió de que ens haguessin pogut explicar moltes més coses... Així alguns ens han parlat de que darrera el transport hi ha tota una màfia, d'altres, com la regidora de Circulació i transports de que hi havia més coses però que no era el moment de dir-les perquè ara s'estan mantenint les negociacions amb SALMA...

Mentrestant la Coordinadora d'Associacions de Veïnats ha llençat una campanya contra aquests augmentos tan freqüents dels autobusos, demanant l'establiment de preus polítics en una octaveta repartida pels barris de Ciutat i en la que entre altres coses s'afirma que els usuaris estan pagant un 100% del cost del trans-

port i es demana si aquest preu tan elevat no serà el resultat d'una administració deficient. I, és aquesta darrera dubta la que ens planteja molts interrogants:

—¿Per què FULMA es gastà durant l'any 77 uns 2.500.000 ptes. en obres socials pels treballadors de SALMA? ¿Com és que una empresa deficitària pot permetre's aquests gastos amb uns treballadors que cobren uns salaris semblants o més alts que el dels usuaris de l'autobús que normalment també són treballadors?

—¿Per què SALMA es permet el luxe d'elaborar una memòria anual amb un paper cartulina i brillant dels més cars que es fabriquen?

—¿Per què es pinten els autobusos cada dos per tres? —I, en definitiva, ¿per què l'Ajuntament no du a terme una enèrgica política de transport públic i un veritable control de l'economia de SALMA? ¿Per què s'en desentén, com a la darrera pujada, passant la pilota al Govern Civil?

Assumpció Cortès

"SALMA podria mantenir-se sense pèrdues i amb una tarifa de 14 ptes."

troen... és a dir una empresa forta de transports.

—Al parla abans de SALMA com amb experiència positiva ¿Creus que pot ésser considerada d'aquesta manera per l'opinió pública?

—A nivell d'imatge pública el servei és dolent degut a que el transport públic sempre és costós i molest. Llavors, el públic sempre trasllada l'enfadada per l'augment de les tarifes a l'empresa quan aquesta el que ha de fer és defensar el lloc de treball dels seus empleats. Els tirs, en tot cas s'han de dirigir contra els organismes que no decideixen el manteniment d'una tarifa política.

L'ALTRA CARA DE LA MONEDA

A continuació recopilam algunes de les informacions que hem pogut recollir. Informacions que, a vegades, resulten contradictòries amb les aportades per Pep Alfonso i d'altres, ens serveixen per ampliar la seva informació.

Començant per FULMA cal afegir que baldament estigui integrada pels treballadors de SALMA, fins ara ha tenguut una junta de Govern i una assemblea de com-

ter de Treball i actualment s'estan elaborant uns nous estatuts. Aleshores el motiu de que es parli de FULMA com un possible instrument de control de SALMA era pel fet que mentre l'empresa s'havia democratitzat, FULMA continuava en mans del Sindicat Vertical.

SALMA PODRIA MANTENIR-SE SENSE PÈRDUES I AMB UNA TARIFA DE 14 PTES.

La història dels contenciosos entre Cloquell i SALMA és ja coneguda a bastament. En Bernat Cloquell ens la tornà explicar reiterant-nos el seu convenciment que la línia de SALMA que va a Son Cladera i S'Indioteria és il·legal, recolçant-se en una sentència del Tribunal Suprem del 26 d'Octubre del 76 en la que es declara la línia 10 a Son Cladera com il·legal. Per a la qual cosa, SALMA demanà immediatament l'extensió de la línia 11 fins a Son Cladera.

Les tensions arribaren fins tal punt que SALMA va oferir un lloc als conductors de CLOQUELL si es fonsaven en CLOQUELL —aquesta afirmació ens l'ha confirmada el propi Bernat Cloquell—. Estendre's, emperò en aquest tema seria molt llarg

3a Setmana de Cinema Historic

DEL 19 AL 23 DE NOVEMBRE 1977

Chaplin realitzacions

HORA: 22.15, A LA SALA N.º 2 OBERT A TOTHOM

- Dilluns, 19: FIEBRE - 1976 de Juan Antonio (VENEZUELA)
- Dimecres, 20: FUGITIVOS EN LA NOCHE - 1949 de Roberto Rosellini (ITALIA)
- Dimecres, 21: LA SANGRE DEL CONDOR - 1969 de Jorge Sanjinés (BOLIVIA)
- Dijous, 22: EL AFICHE ROJO - 1976 de Frank Cassart (FRANCIA)
- Dimecres, 23: SECCIÓN ESPECIAL - 1975 de C. Costa Gomes (FRANCIA)

AMB LA COL·LABORACIÓ DE DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ, MODERNA I CONTEMPORÀNEA DE LA FACULTAT DE LLETRES COL·LECTIU DE CINEMA

VENDA D'ENCOMANDES FACULTAT DE FIL, LLETRES, LLETRERIA DE SANTO, LLETRERIA MALLORCA I TAQUILLA MULTICINES CHAPLIN

EL CINEMA DE TARRAGONA DE LA CIUTAT DE TARRAGONA PER A LA VELLA I NOVELLA

COMISSIÓ PERMANENT "La Caixa"

De cara al curs que està ja començant, l'Editorial Moll ha fet pública una llista de llibres que considera que poden ésser útils per a la iniciació a l'estudi de la nostra llengua, i al mateix temps, perquè els alumnes prenguin un primer contacte amb el món cultural i físic que els envolta. Reproduïm aquesta llista per a coneixement general.

Títols recomanats

Antoni Ma. Alcover, *Aplec de Rondalles mallorquines*. 24 volums. 100 pts. cada volum

L'interès que despertem les Rondalles en els infants i la gran riquesa i expressivitat del seu llenguatge, fan que el seu ús didàctic sigui molt recomanable.

Tres Rondalles d'En Jordi d'Es Racó, adaptades a l'escena per Guillem Cabrer, Josep Ma. Llompart i Jaume Vidal Alcover 200 pts.

Les rondalles "Ous de somera", "L'abat de la Real" i "N'Espardanyeta", han estat escenificades pensant especialment en el teatre escolar. Un pròleg de Gabriel Janer Manila i nou magnífics dibuixos d'Aina Bonner completen l'interès d'aquesta publicació.

Miquel Costa i Llobera, *Tradicions i fantasies*. Les Illes d'Or, nº 25. 100 pts.

Aquest volum reproduïx les composicions que sota el mateix títol va indoure Costa i Llobera en el tercer dels seus llibres, entre les quals destaca, per la seva alenada èpica, l'extens poema La deixa del geni grec.

La Història de Mallorca cantada pels poetes. Les Illes d'Or, nº 82. 100 pts.

Aquesta antologia, basada en un criteri d'unitat temàtica, aplega una selecció de poemes de molt diverses de molt diverses èpoques i autors, al·lusius als distints períodes de la història de Mallorca. Selecció i pròleg de Josep Maria Llompart.

Allison Peers, *Foll d'amor (La vida de Ramon Llull)*. Les Illes d'Or, nº 88. 100 pts.

El qui fou il·lustre hispanista i professor de la Universitat de Liverpool, va escriure aquesta biografia de Ramon Llull que constitueix una introducció excel·lent per als qui vulguin acostar-se a la personalitat i l'obra del fill major de la nostra raca. La Biblioteca "Les Illes d'Or" ha posat per primera vegada aquest llibre a l'abast dels lectors en una acurada traducció de Francesc de B. Moll i Marqués.

Antoni Bonner, *Plantes de les Balears*. Manuals d'Introducció a la Naturalesa, 1. 300 pts.

Descripció molt àgil i amena de les plantes més importants que es troben a les Balears, agrupades segons el seu hàbitat: bosc i garriga, camps i camins, muntanyes i parets, voreres i llits de torrents, i regió costera.

Joan Mayol, *Els aucells de les Balears*. Manuals d'Introducció a la Naturalesa, 2. 300 pts.

Obra concebuda amb el mateix sistema de l'anterior i realitzada amb el mateix encert.

Josep Antoni Alcover, *Els mamífers de les Balears*. Manuals d'Introducció a la Naturalesa, 3. 500 pts.

A partir de la descripció acurada de tots els mamífers salvatges que viuen a les Balears, conté una introducció molt interessant sobre les conseqüències de la insularitat i les diverses etapes del poblament.

V Jornades Ornitològiques de l'Estat Espanyol a Alcúdia

Demanen, una vegada més, la protecció de les zones humides i els illots de les Balears

(De la nostra Redacció) — Organitzades pel G.O.B. (Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa), han tenguut lloc a Mallorca les V Jornades Ornitològiques Espanyoles, del dia 11 al 14 d'octubre. Seguint una política de descentralitzar els actes culturals, l'obertura va tenir lloc a Sòller, sota la presidència de Guillem Colom Casanovas, degà dels científics mallorquins, i la resta de comunicacions al Port d'Alcúdia, per desig exprés dels organitzadors de destacar la importància que concedeixen a la conservació de S'Albufera i S'Albufereta, les dues zones humides actualment més amenaçades i a la vegada les més importants que tenim a Mallorca.

El mal temps va desbaratar els projectes d'excursió marítima, a Sa Calobra, i a Cabrera, que estaven prevists. Malgrat això, les Jornades varen resultar un èxit per la seva organització i el seu contingut. A més de les comunicacions orals, sobre temes tan variats com la problemàtica de la conservació de les marismes del Guadalquivir i informes sobre altres ecosistemes en perill, o l'estudi d'espècies d'interès especial, com el voltor negre, el trencalòs i els aucells de presa del Pirineu, o l'avifauna de Menorca, l'atlas ornitològic, etc., hi havia també altres temes exposats en forma de plafons amb gràfics i fotografies. Un altre aspecte va ésser el de les projeccions de diapositives i pel·lícules sobre temes ornitològics, d'una gran riquesa i varietat. Entre elles varen fer un bon paper dos films del mallorquí J.R. Jurado, un sobre el voltor negre i l'altre sobre Cabrera. Una d'aquestes projeccions es va fer a la parròquia d'Alcúdia, amb assistència de molt de públic d'allà, en un intent d'acostar els temes de la Naturalesa a la gent d'Alcúdia.

Les conclusions d'aquestes Jornades

seran elevades parcialment a més de quaranta organismes i departaments ministerials afectats. En relació a les Balears, es va demanar, una vegada més, la protecció, sense excepcions, de totes les zones humides, amb menció expressa de S'Albufera d'Alcúdia, S'Albufereta de Pollença, es Salobrar de Campos, S'Albufera des Grau de Menorca i ses Salines d'Eivissa i Formentera. També es va donar suport a la proposta de convertir l'arxipèlag de Cabrera en Parc Natural, i es va insistir en la necessitat d'ampliar tots els projectes d'urbanització de Sa Dragonera. També es va demanar la protecció d'altres llocs amenaçats a tota Espanya, començant pel parc nacional de Doñana, que necessita una coordinació més gran entre tots els organismes que en són responsables. Es varen refusar els projectes de centrals nuclears d'Extremadura, es demanaren solucions per a disminuir els riscos de naufragis de petroliers a Galícia i millorar l'eliminació de marces negres, i moltes

altres conclusions tècniques sobre aucells marins i de presa, atlas ornitològic, censos d'aucells, etc. que seria llarg enumerar.

Al sopar de clausura assistiren el President Albertí, el batle d'Alcúdia, el Conseller d'Ordenació del Territori i els Delegats d'Obres Públiques i d'Agricultura. A l'hora dels discursos, el President i el batle varen respondre positivament a les incitacions a la protecció dels espais naturals més importants que li havien fet el President del G.O.B. i el Professor Valverde, el qual havia destacat com la pressió demogràfica farà cada vegada més escassos i més valuosos els espais lliures. El President Albertí va manifestar el seu convenciment que havia arribat l'hora d'aturar el procés de degradació que hem patit i manifestar la seva voluntat de diàleg i el seu interès d'estudiar amb atenció les conclusions que fessin referència a les Balears. Esperem que no quedi tot en bones paraules.

Un altre pic la pedrera de Génova

Si els veïns es descuiden i si l'Ajuntament es descuida, Génova tornarà tenir de bell nou la pedrera en funcionament. Una pedrera situada a dos-cents metres curts de l'escola i a una distància més curta de les darreres cases del barri. La pedrera és propietat de la Junta del Port i el seu president, Bartomeu Sitjar, sembla decidit a explotar-la malgrat totes les oposicions expressades.

Bartomeu Sitjar, president de la Junta del Port, no n'ha tenguut prou amb que l'Associació de Veïns de Génova digués públicament "NO" a la pedrera. I s'ha amollat amb la resposta que l'Associació de Veïns fa demagògia. Tampoc n'ha tenguut prou amb que el Batle de Ciutat digués també que no autoritzarà l'apertura de la pedrera. I respongué al batle que pel seu costat no autoritzaria el pas del camions de CAMPSA del Passeig Marítim.

I En Sitjar, president de la Junta del Port, no ha estat con-

tent amb respondre alegrement als qui s'oposen a la pedrera, sinó que ha cridat a l'"Associació de Amigos de los montes - Bomberos voluntarios" perquè convencin la gent de que els renous i la pols no es notaran i de que, quan ja no hi hagi muntanya, s'hi podran construir unes pistes polideportives precises. Naturalment els "bomberos voluntaris" han volat per satisfer els desitjos d'En Sitjar i han començat la seva campanya confusionista al barri. Pel que sembla, de temps no els en mancarà.

La qüestió pot arribar a ésser conflictiva. L'Associació de Veïns de Génova ara ha demanat que l'Ajuntament en Ple es definís sobre la pedrera de manera pública i oficial. Ara haurem de veure si, com s'espera, l'Ajuntament es nega a autoritzar-la, el Sr. Sitjar respectarà l'autonomia municipal o si acudirà a altres mecanismes més efectius per als seus interessos.

III Setmana de Cinema Històric

El pròxim dia 19 de novembre començarà la III Setmana de Cinema Històric. En aquesta ocasió totes les pel·lícules seran projectades en 35 mm. i seran novetats per als aficionats, puix que es tracta de cinc estrenes.

PIEBRE de Juan Santana, realitzada en 1976. FUGITIVOS EN LA NOCHE, de R. Rossellini, de 1960.

LA SANGRE DEL CONDOR, de Jorge Sanjinés, representant màxim del cinema bolivià.

SECCION SPECIAL, pel·lícula realitzada en 1975 per Costa Gavras.

EL AFICHE ROJO, del francès F. Gassenti, realitzada l'any 1976.

A una altra pàgina d'aquest número en trobareu més informació.

Funcionaris públics: marginats del Govern

Dins les darreres mesures econòmiques preses pel Govern, cal destacar la duresa amb què el Govern tracta als seus propis assalariats: els Treballadors de l'Administració o funcionaris. La no revisió salarial dels seus sous i la suspensió arbitrària i unilateral de la Llei 70/78 que reconeixia els triennis del personal contractat i interí són una clara mostra del que deim.

El desconeixement, fomentat no se sap bé per què per part de l'Opinió Pública de l'amplia problemàtica del funcionari, ajuda a què les seves reivindicacions tinguin llarga i difícil solució. Cal remarcar que els funcionaris, són els únics treballadors que no han tingut Eleccions Sindicals, per tant no tenen representant negociadors enfront del seu Patró: l'Estat. I això segons succeïnt malgrat el reconeixement governamental davant l'O.J.T. del Dret de Sindicació del funcionari.

A nivell d'Illes veim com les transferències al C.G.I. no es fan al ritme que voldríem els nacionalistes, lo que evidentment també repercuteix damunt els funcionaris que han de ser transferits al Consell, que veuen poc clar l'aplicació del Reial Decret 2218/78 i el seu article 5 que fa referència a Concursos de Traspàs del personal.

No obstant això, veim amb esperança com els sectors més progressistes del funcionariat lluiten per dignificar el sector, demanant una Administració més àgil, professional i digna al servei del administrat, però no oblidem tampoc els seus Drets, dins els quals destaca la urgència de la redacció del Estatut de la Funció Pública que reguli la Carrera Administrativa i promoció del funcionari. Aquesta lluita està recolzada per els Sindicats de Classe, i al seu costat, no cal dir-ho, tindrà sempre el suport del nostre Partit.

Moviment Obrer del P.S.M.

CUINA TIPICA MALLORQUINA

Celler MONTENEGRO

Carrer Montenegro, 12. Telf. 226051. Ciutat de Mallorca

Lluís Companys, els darrers dies

El 15 d'octubre de 1940, Lluís Companys i Jover, segon President de la Generalitat de Catalunya, fou afusellat en els fossats del Castell de Montjuïc. Era la fi del calvari del President: un calvari que havia començat ben bé quan, el 23 de gener de 1939, Companys es va veure obligat a abandonar Catalunya, envaïda ja per les tropes del General Franco.

El propi passat 15 d'octubre s'acompliren doncs, 39 anys de la mort de Lluís Companys, executat després del judici militar sumaríssim, que en fou més una paròdia que altra cosa. I han passat 39 anys sense que gairebé ningú se n'adonés i, no cal dir-ho, sense que ningú en els records públics, Només l'estranya, aquest mateix dia, del film de Josep Maria Forn, "Companys, proclama Catalunya", n'ha estat un petit acte commemoratiu.

Els darrers dies, els darrers dos mesos, de la vida de Companys són molt poc coneguts, i gairebé no gens documentats. Coneixem la seva detenció per la Gestapo alemanya, la seva estada a Madrid, en la Direcció General de Seguretat, i els dies a Montjuïc, dels testimonis dels que els passaren amb ell, més o menys prop d'ell: un nebot que estava amb ell i amb el seu detingut, un cunyat d'Azaña, el presoner Jaume Fortuny que intentà la fugida del castell barceloní.

Hi ha però un testimoni, gairebé desconegut per tothom, i que, tanmateix, és l'únic que se'n coneix per escrit. Un testimoni força interessant i que té la virtut de recollir prou bé l'estat d'ànim del President, després de passar per Madrid i camí de Barcelona. És el testimoni d'un altre presoner polític, detingut i entregat també per la Gestapo, que feu el mateix viatge, emmanillat amb Companys.

El testimoni manuscrit és de Màximo García Royo, que el firmà i deposità a l'Ar-

xiu Històric de Barcelona, el 12 de març de 1948, i que fou tret a la llum per Joan Llach, en el setmanari "Interviú".

A les cinc i mitja de la matinada del 3 d'octubre de 1940 —segons el manuscrit— Màximo García fou emmanillat amb Lluís Companys, que era a la Direcció General de Seguretat des del dia 21, 22 o 23 d'agost; a les dotze i quinze minuts del mateix dia, es van despedir, a Saragossa, i mai més no es tornaren a veure.

D'aquestes sis hores i mitja de viatge, Màximo García en deixà una narració que és sucosa a més no poder. Explica, passa per passa, el trajecte i recull la conversa que va tenir amb el President.

Abans d'això, ja ha explicat com va saber de l'arribada de Companys a Madrid, en els soterranis de la DGS, i s'estén en consideracions sobre les denigrants condicions en què es trobaven els detinguts, i els maltractes a què eren sotmesos pels policies i falangistes que eren allí.

La primera cosa que diu de Lluís Companys és la reacció, indignada, que aquest va tenir, quan van emmanillar-lo. "—D'època que nos van a atar com vulgars ossos! —demana—. És lo únic que faltava després del trato soportat en los sótanos de esta casa!"

Més endavant, Màximo García explica com tots dos, en un turisme, surten de Madrid per la Puerta del Sol, cap a la carretera d'Aragó. Explica com el President li digué que es trobava bé, encara que dèbil i mort de gana, i com van compartir el poc menjar que tenia. També recull l'explicació que el mateix Companys li feu de com es va produir la seva detenció a França.

Molt curiosa és l'opinió que dona Companys sobre la situació d'aquells moments, sobretot tenint en compte la data en què

fou dita. "Que es catastrófica para el mundo y, particularmente, para Europa —opinà—. La guerra será larga, bastante más que la del catón y mucho más amplia. Intervendrán los Estados Unidos y aprovecharán la oportunidad para terminar con el espíritu expansionista del Japón, el que quedará completamente destruido. Rusia intervendrá al lado de los antiguos aliados, estando plenamente convencido de que éstos ganarán la guerra y el pueblo alemán sufrirá todo el daño que hoy causa al mundo. Nosotros no veremos el final. Bueno, quizá usted no verá, pero yo no tendré tanta fortuna, pues tengo el pleno convencimiento de que esta 'gente' me fusilará". Premonició? O simple anàlisi lògica de la realitat política del moment?

Companys parlà també de la repressió que ell mateix, com tants d'altres espanyols, estava sofrint: "(...) tenga presente la represión que el fascismo y nazismo emplean en todos los pueblos que invaden, por lo que opino que el falangismo les superará en todo. ¡Pobre España! ¡Pobre Catalunya! ¡Cuánto tiempo y cuánto sacrificio que costó conseguir la libertad y tan poco que les ha costado hacerla desaparecer! ¡Cómo se han ensañado con el pueblo!".

A la fi, en arribar a Saragossa —que era la meta del viatge per a Màximo García—, els dos presoners es despedeixen. "Que tenga mejor suerte que yo —són les darreres paraules que recull del President—. Voy a morir en mi Catalunya y por Catalunya. ¡Visca Catalunya!".

Lluís Companys torna pujar al cotxe i és traslladat a Barcelona. Dotze dies més de captivitat, amb el "judici" per enemic, i la mort davant l'escamot, amb el nom de Catalunya, altre cop, als llavis.

JOSEP ROSSELLÓ

CINEMA

El quinze d'octubre de 1940, després d'un vergerós procés, era afusellat a Barcelona Lluís Companys.

Trenta-vuit anys més tard el realitzador català Josep Maria Forn, fa una reflexió sobre aquella fets a través de la pantalla i obre part de la nostra història silenciada antany per la ideologia dominant. "Es tracta d'una pel·lícula que pretén d'esser didàctica, una pel·lícula que conta la història dels del punt de vista dels vençuts, tracta d'oposar-se a la visió i les representacions falsificades de la història que els altres ens han imposat" (Josep Maria Forn). Ara bé, aquest propòsit del realitzador no troba la seva materialització en el film.

"Companys...", es tracta d'un film històric? Omet "film polític" perquè entenc que el primer diu implícit el segon (a més, tots els films, tots són polítics). Segons Michael de Certeau "un film comença a ésser un film històric a partir del moment que les diferències entre els "rols" de productor, espectador, etc. són explícites. És històric el discurs que manifesta les diferents posicions i que pot, en conseqüència, articular relacions de força". Altrament, es tracta que l'espectador reflexioni sobre allò que veu, que hi hagi una interacció entre el passat històric representat i el moment present; i això no ho aconseguix. En Josep Maria Forn, el film únicament denota una feta (representació d'una representació) feta que es concret en els da-

rrers mesos de vida de Companys —exclosos els cinc flash-back— resulta aspectes tal: com el paregut físic, caràcter psicològic i humanista del personatge, ometent els esdeveniments històrics, hi ha a la pel·lícula una el·lipsi històrica que la fa incompleta i incompreensible, afegint a tot això una feta de compromís polític per part del realitzador, la qual cosa fa que l'espectador es mantingui de manera passiva davant les imatges, es fa impossible una lectura present dins el present històric del film —ara inclosos els "flash-back"—. Això no obstant, vull ressaltar dues escenes on el discurs es fa connectatiu i present, en referència al pla en què Ovidi Montllor llegeix el pamflet d'Andreu Nin; és ben clar que el contingut del pamflet és vigent avui i s'adapta

a la nostra realitat, per tant sí que hi ha una reflexió present per part de l'espectador. I diré més, una identificació amb el personatge-actor (Ovidi Montllor a la vida real és l'artista-proletari que ha mantingut constantment una lluita per les llibertats individuals i nacionals). L'altra escena, és quan Companys defensa l'Estatut d'autonomia a les Corts i hi diu "hace treinta años aquí estaban reunidos...". És evident que avui parlem d'això mateix.

Estèticament la pel·lícula és fluixa, hi ha una sèrie d'escenes on el director es recrea innecessàriament, per exemple la dels assalts a les casetes d'armament. Aïna cap a un eclecticisme que es fa ridícul en lloc de dramàtic, la seqüència final s'acosta més a una funció de "so-i-llum" de les que es fan a les piràmides de Giza. Tampoc no hi és present la por dels anys quaranta (recordau Víctor Erice) i és substituïda per un humor, una certa picaresca, que tan sols es troba a l'espectador, i tota una sèrie de casualitats que fan posar en dubte la seva versemblança. S'ha de ressaltar el treball d'iridion, que per primera vegada fa d'actor, el qual en ésser un desconegut fa que el públic s'identifiqui més amb el personatge, pensau per exemple, que l'actor hagués estat, com es pensava en principi, Ives Montand...

Alguns han qualificat la pel·lícula de reaccionària, jo no diria tant (fins i tot trob encertada l'escena dels mil-

Les Festes Populares Pompeu Fabra

Les Festes Populares Pompeu Fabra, enguany han estat en commemoració del 750 aniversari del començament de la nostra història amb les nostres senyes d'identitat més definidores més decisives —llengua i cultura— actuals i que ens integraren dins la nostra actual nació, i s'ha recordat la tasca i persones d'En Marian Aguiló i de N'Antoni Maria Alcover, la nostra aportació decisiva i popular en la ja històrica lluita del nostre poble per la seva llengua.

La participació popular als actes organitzats a Manacor amb la col·laboració del seu Ajuntament han estat una mostra de la capacitat de resposta del poble mallorquí quan veu que no el volen enganyar. I tenint en compte que aquestes festes, amb les intervencions de catalans de cadascun dels nostres Països fent un resum de la lluita cultural durant tot l'any podem considerar-les el seu simbòlic capscurull no ens vengué de nou que just presidís l'acte del Principal de Ciutat el vice-president del Consell de Mallorca, i una mica, però no tant, just el regidor de Cultura de l'Ajuntament de Ciutat, quan hi eren presents el Senyor batle de Manacor i la filla de Pompeu Fabra. El tot dels parlaments, especialment el de Sanchis Guarnier pel País Valencià amb una explicació magistral de la provocació violenta del feixisme valencià contra la recuperació nacional del seu poble, degué remoure el ventre al representant oficial del Consell de Mallorca (home d'UCD). Ja no cal parlar de la bona acollida que tingueren els representants de la Catalunya Nord, dins l'Estat Francès, i de l'Alguer, Rafael Caria.

Els diaris de Ciutat estaren a to amb el seu regionalisme folklòric i anticatalanista i n'informaren el mínim, i malament.

REVISTES

Hem rebut a la nostra redacció "ARADA", butlletí de l'Associació de veïns de Castellbisbal, Barcelona. És una bona mostra de revista de promoció cultural i social del poble. Té seccions sobre la vida del poble, oficial i popular; dels problemes (graveres, per exemple), història de la vila i dels carrers, articles més generals sobre geografia del Principat, debat, i, com per tot, problemes de l'ensenyament. La seva presentació material també és molt bona. Els veïns hi poden parlar sobre el seu poble; és una manifestació de la seva vida i esperances. Un exemple.

Si heu de comprar
cap electrodomèstic
veniu a

"SUPERMERCADO DEL ELECTRODOMESTICO"

* CUINES,

* NEVERES,

* MAQUINES DE RENTAR,

* TELEVISORS, etc.

Carrer Blanquerna, 53.

Ciutat de Mallorca

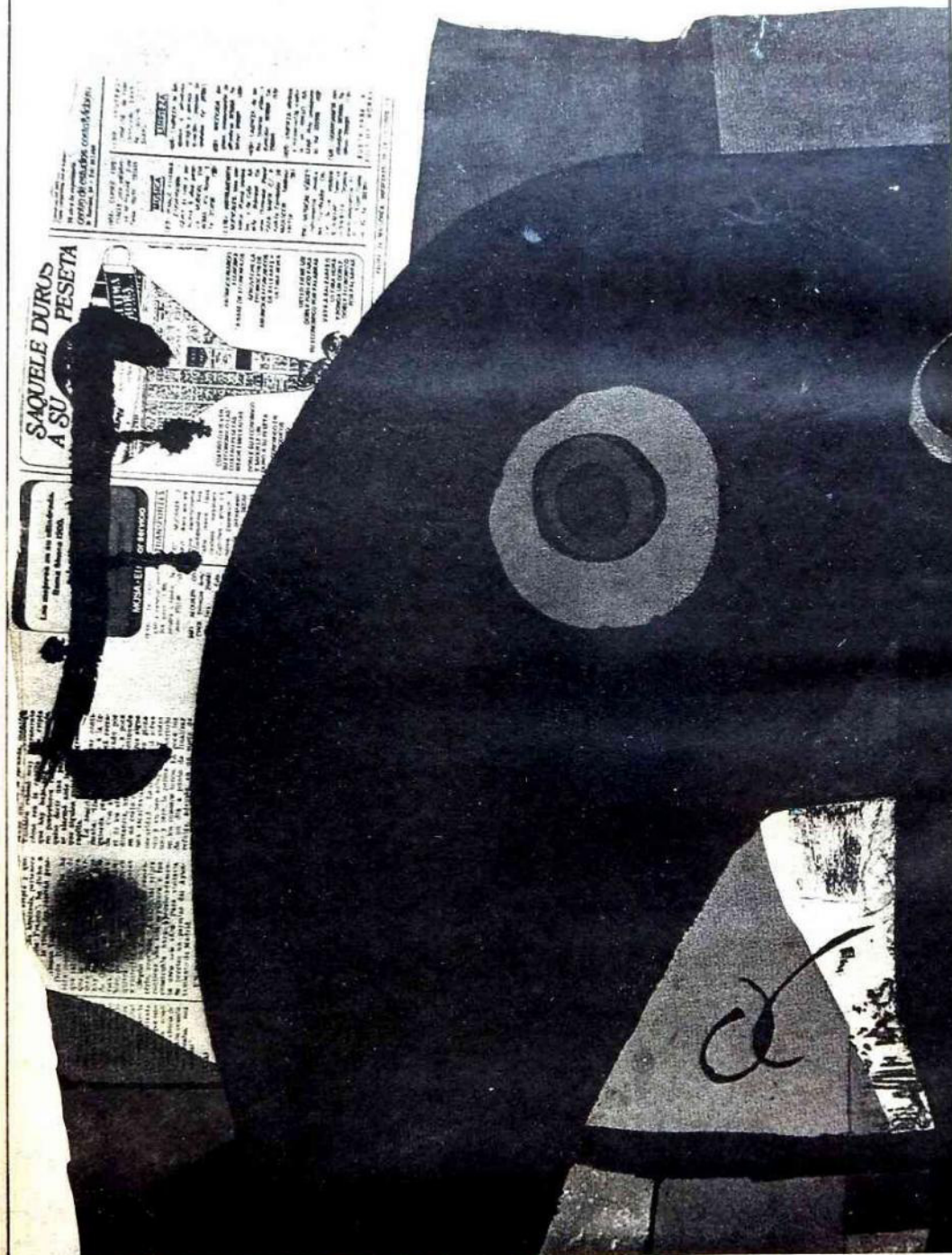
DOSSIER D'ENSENYAMENT DE LLENGUA CATALANA

Encara no l'has llegit?

ves corrents a Llibreria Es Cantó (Plaça Santa Eulàlia) o a llibres Turmeda (C. Bisbe Cabanelles, 7 devora Plaça d'en Pere Garau)

JOAN MIRÓ

DARRERS GRAVATS FETS A SON BOTER

GALERIA 4 GATS

SANT SEBASTIÀ, 2 i 3
CIUTAT DE MALLORCA

OCTUBRE - NOVEMBRE 1979

Joan Miró i Mallorca

S'ha inaugurat a la Galeria 4 Gats l'exposició de Joan Miró "Darrers gravats fets a Son Boter".

Aquesta mostra comprèn la sèrie Gaudí de gravats, fets tots ells a Mallorca als obradors que l'artista té a la finca de Son Boter.

És un desig d'En Joan Miró manifestat moltes vegades que aquests tallers-estudi de Son Boter i So N'Abrines passin a ser patrimoni del poble mallorquí ja que ell se sent completament identificat amb la terra en què viu i per això s'està gestionant la Fundació Pilar Juncosa-Joan Miró.

Mallorca com a lloc d'origen de pràcticament tota l'obra mironiana està totalment desprovista de representacions d'En Miró, malgrat el desig manifestat per l'artista de donar i col·laborar en l'obtenció per part de les autoritats d'alguna de les seves escultures per al nostre poble. Amb el règim anterior això fou impossible en ésser considerat Miró artista d'esquerres i la seva obra perillosa.

Aquesta exposició, en la qual li va ésser comunicat a En Miró que des d'ara el carrer Calvo Sotelo tendria el seu nom, podria servir d'ajuda per aconseguir allò que ciutats com Madrid, Barcelona, París, Nova York, etc. ja han aconseguit tot i que no tenen cap nexa d'unió amb Joan Miró i la seva obra, i ha de tenir la nostra on viu i treballa.

Al pròxim número

El pròxim número de "MALLORCA SOCIALISTA", com ja anunciàrem anteriorment, serà un número extraordinari de moltes, moltes més pàgines que aquest; hi col·laborarà molta gent, entre d'altres N'Antoni Serra, En Llorenç Capellà, N'Andreu Murillo, En Vicenç Matas, Na Joana Roca...

Hi haurà escrits de pagesia, economia, teatre, història, barris, món obrer, esports, etc. I la seva tirada serà de més de cinc mil exemplars. Tot això amb una campanya de promoció de la revista, amb la col·laboració de tots els nostres lectors en la difusió de la revista. Es prepara una setmana organitzada per "MALLORCA SOCIALISTA" amb activitats culturals i artístiques, recitals musicals...

"MALLORCA SOCIALISTA"